

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobkyně **M. M.**, zastoupené JUDr. Milanem Ostřížkem, advokátem se sídlem Sadová 553/8, Ostrava-Moravská Ostrava, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 376/1, k žalobě ze dne 26. 5. 2016 proti rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 4. 2016, č. j. MPSV-2016/75348-923 o povinnosti vrácení přeplatku dávky příspěvek za živobytí za měsíce říjen 2008 až březen 2009 ve výši 12.750,- Kč a ze dne 26. 4. 2014, č. j. MPSV-2016/77173-923 o povinnosti vrácení přeplatku dávky doplatek na bydlení za měsíce říjen 2008 až únor 2009 ve výši 5.737,- Kč,

t a k t o:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobkyni byla uložena povinnost vrátit přeplatky na dvou dávkách hmotné nouze, a to příspěvku za živobytí ve výši 12.750,- Kč a doplatku na bydlení ve výši 5.737,- Kč. Rozhodnutí bylo realizací rozsudku zdejšího soudu ze dne 10. 2. 2016 č. j. 38 Ad 76/2011-102.

[2] Žalobkyně podala u zdejšího soudu žalobu proti oběma v záhlaví označeným rozhodnutím, kterým vytýká rozpor se zrušujícím rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 2. 2016, č. j. 38 Ad 76/2011-102. Uvedeným rozhodnutím krajského soudu byla zrušena předcházející rozhodnutí žalovaného z důvodu věcných, nikoliv z důvodu absence konstatace data do kdy má být vratka poplatku uhrazena či kam a jak má být uhrazena. Dále vytkla napadenému rozhodnutí absenci poučení o možnosti podat žalobu k soudu. Navrhla zrušit napadená rozhodnutí v celém rozsahu a za třetí vyslovila, že uplynula lhůta k možnému vymáhání dávek i přes skutečnost, že řízení bylo v odvolacím a žalobním režimu.

[3] Ve vyjádření k žalobě žalovaný nejdříve zrekapituloval předcházející řízení a dále uvedl, že postupoval v souladu s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu i Krajského soudu v Ostravě. Přeplatek na dávkách pomoci v hmotné nouzi, příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení, znovu přepočítala a v napadeném rozhodnutí žalobkyni podrobně vysvětlila. Žalovaná při stanovení výše přeplateků na dávkách pomoci v hmotné nouzi postupovala podle platné právní úpravy v době, kdy bylo vydáno rozhodnutí orgánu I. stupně. Žalovaná má za to, že rozhodnutí není nezákonné, neboť dospěla k závěru, že postup úřadu byl v souladu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi a zákonem o životním a existenčním minimu. Žalobkyně byla uvedena jako jediná pečující osoba o paní B. M., a proto jí finanční prostředky za vykonávanou péči náležely. Při podání žádosti o příspěvek na živobytí i doplatek na bydlení v říjnu 2008 vyplňovala žalobkyně tiskopis „doklad o výši měsíčních příjmů“, jehož součástí byl uveden příjem za poskytování péče o osobu blízkou nebo jinou pobírající příspěvek na péči. Žalobkyně byla dostatečně informována o skutečnosti, že příjmy, které získá za péči od příjemce příspěvku na péči, tj. její matky, se započítávají do příjmů. Tuto skutečnost však úřadu neoznámila, a proto jí byl vyčíslen přeplatek na dávkách pomoci v hmotné nouzi, který je žalobkyně v souladu s vydaným rozhodnutím povinna vrátit. Žalobkyně namítá, že uvedená rozhodnutí žalované neobsahují úplnou formulaci možnosti opravných prostředků, resp. neobsahují zmínku o tom, že lze proti napadeným rozhodnutím podat žalobu na správní přezkum rozhodnutí a lhůtu, v jaké tak může být učiněno. K tomuto žalovaná uvádí, že náležitosti rozhodnutí jsou zakotveny v ustanovení § 68 odst. 1 správního řádu, kdy by rozhodnutí mělo obsahovat výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků. Všechny tyto náležitosti rozhodnutí žalované splňují. Žalobkyně má za to, že uplynula lhůta, ve které je možné vymáhat tyto dávky i přes skutečnost, že řízení bylo v odvolacím a žalobním režimu. K tomu žalovaná uvádí, že dle zákona o pomoci v hmotné nouzi povinnost vrátit dávku pomoci v hmotné nouzi poskytnutou neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byla dávka vyplacena. Krajský soud v Ostravě se vymahatelností přeplateků na dávkách pomoci v hmotné

nouzi zabýval a konstatoval, že v dané věci nedošlo k uplynutí prekluzivní lhůty, neboť v souladu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi tříletá doba neplyne po dobu řízení o opravném prostředku nebo o žalobě proti rozhodnutí o přeplatku, po dobu řízení o výkonu rozhodnutí a jeho provádění a po dobu, kdy jsou na úhradu přeplatku prováděny srážky z dávky nebo jiného příjmu, proto také žalovaná vydala napadená rozhodnutí a dala žalobkyni lhůtu pro vrácení částek jí neprávem vyplacených. Navrhl žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

II.

[4] Žalovaný napadeným **rozhodnutím č. j. MPSV-2016/75348-923** rozhodl podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu tak, že výrok rozhodnutí odboru sociálních věcí Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, č. j. 91046/2011/OOI ze dne 16.9.2011, kterým bylo dle ustanovení § 21, § 51, § 61 a § 67 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, rozhodnuto o vzniku a povinnosti vrácení přeplatku dávky příspěvek na živobytí za měsíce říjen 2008 až březen 2009 v celkové výši 12.750 Kč, výrokem I. z části změnil tak, že přeplatek musí být poukázán na účet Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Ostravě a nebo uhrazen v hotovosti, a to do 30. 6. 2016. Variabilní symbol platby: X, číslo účtu: X. Výrokem II. bylo rozhodnutí podle ustanovení § 90 odst. 5 správního řádu ve zbytku potvrzeno. V odůvodnění po konstataci průběhu předcházejícího řízení uvedl, že odvolatelce byla v měsících únor a březen 2009 vyplacena dávka příspěvek na živobytí ve výši 3.126 Kč měsíčně. V souladu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi ve znění platném v době rozhodování, změní-li se v průběhu pobírání dávky výše příjmů, posoudí se znovu nárok na dávku, a to tak, že se posoudí nový měsíční průměrný příjem ze 3 kalendářních měsíců, a to z příjmu v měsíci, v němž došlo ke změně výše příjmu, a z příjmu ve dvou předcházejících kalendářních měsících. V případě odvolatelky při vyhodnocení nároku na příspěvek na živobytí v měsíci únoru 2009, kdy neměla žádný příjem, se započítává příjem za rozhodné období měsíce ledna 2009 ve výši 8.000 Kč, prosince 2008 ve výši 32.000 Kč a listopadu 2008 ve výši 2.000 Kč. Průměrný příjem byl 14.000 Kč. Výše uvedený příjem se dále dle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi snižuje o přiměřené náklady na bydlení. Za přiměřené náklady na bydlení se pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi považují odůvodněné náklady na bydlení, nejvýše však do výše 30% příjmu osoby, což bylo v případě odvolatelky 4.200 Kč (30% z 14.000 Kč). Příjem rozhodný pro nárok na dávku příspěvek na živobytí v měsíci únoru 2009 činil 9.800 Kč. Částka živobytí odvolatelky byla stanovena ve výši jejího životního minima 3.126 Kč. V souladu s ustanovením § 23 zákona o pomoci v hmotné nouzi činí výše příspěvku na živobytí za kalendářní měsíc rozdíl mezi částkou živobytí osoby a příjmem osoby. Poněvadž příjmy odvolatelky (9.800 Kč) převyšovaly její částku živobytí (3.126 Kč), nárok na dávku příspěvek na živobytí v měsíci únoru 2009 odvolatelce nevznikl. V měsíci březnu 2009 byl rozhodným obdobím pro zjišťování příjmů v souladu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi prosinec 2008 až únor 2009. Příjem byl započten za měsíc prosinec 2008 ve výši 32.000 Kč, leden 2009 ve výši 8.000 Kč a únor 2009 ve výši 0 Kč. Průměrný příjem byl 13.333,33 Kč. Příjem započitatelný pro nárok na dávku příspěvek na živobytí v měsíci březnu 2009 činil 9.333,43 Kč. Z tohoto důvodu ani v měsíci březnu 2009 nárok na dávku příspěvek na živobytí odvolatelce nevznikl, když její příjem převyšoval částku živobytí a protože jí byla dávka vyplacena ve výši 3.126 Kč, přeplatek na dávce příspěvek na živobytí za

měsíc březen 2009 činí 3.126 Kč. Na základě uvedeného dospěl odvolací správní orgán k závěru, že přestože odvolatelce nebyly v měsíci únoru a březnu 2009 započítány příjmy za péči o matku, nárok na dávku nevznikl a je povinna vrátit dávku příspěvek na živobytí i za tyto měsíce. Přeplatek na dávce příspěvek na živobytí za období říjen 2008 až březen 2009 zůstává tedy ve stejné výši 12.750 Kč.

[5] Žalovaný napadeným **rozhodnutím č. j. MPSV-2016/77173-923** rozhodl podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu tak, že výrok rozhodnutí odboru sociálních věcí Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, č. j. 92861/2011/OOI ze dne 16.9.2011, ve věci o vzniku a povinnosti vrácení přeplatku dávky doplatek na bydlení za měsíce říjen 2008 až únor 2009 v celkové výši 5.737 Kč, z části změnil tak, že přeplatek musí být poukázán na účet Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky v Ostravě a nebo uhrazen v hotovosti, a to do 30. 6. 2016. Variabilní symbol platby: X, číslo účtu: X. Výrokem II. bylo rozhodnutí podle ustanovení § 90 odst. 5 správního řádu ve zbytku potvrzeno. V odůvodnění žalovaný mimo jiné uvedl, že bylo rozhodnuto o povinnosti vrácení přeplatku dávky doplatek na bydlení za měsíce říjen 2008 až únor 2009 v celkové výši 5.737 Kč z důvodu, že účastnice řízení pečovala o svou matku a pobírala jako jediná pečující osoba příspěvek na péči, který byl její matce poskytován. Nebylo prokázáno další využití příspěvku na péči na úhradu za poskytnuté služby, přičemž tuto skutečnost neoznámila. Žalovaný na základě vysloveného názoru zdejšího soudu, že při stanovení uvedeného přeplatku je nutno zohlednit, že bylo rozhodnuto o povinnosti vrátit vyplacené částky příspěvku na péči za měsíc únor 2009, a proto na odvolatek je nutno pohlížet jako by neměla v uvedený měsíc příjem z péče o matku. V měsíci únoru 2009 byla vyplacena dávka doplatek na bydlení ve výši 1.646 Kč. Dle ustanovení § 33 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi v tehdy platném znění je podmínkou nároku na doplatek na bydlení získání na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob. Odvolatelka nesplňovala v měsíci únoru 2009 podmínku nároku na doplatek na bydlení, což je získání nároku na příspěvek na živobytí. Na příspěvek na živobytí jí nevznikl nárok z důvodu příjmů, které převyšovaly částku živobytí odvolatelky. V souladu s výše citovaným ustanovením § 33 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi je možné přiznat doplatek na bydlení osobě, která nemá nárok na příspěvek na živobytí, pokud příjem osoby nepřesahuje 1,3 násobek její částky živobytí. Částka živobytí odvolatelky byla stanovena ve výši jejího životního minima 3.126 Kč a 1,3násobek částky živobytí činil 4.063,8 Kč. V případě odvolatelky při vyhodnocení nároku na doplatek na bydlení v měsíci únoru 2009, kdy neměla žádný příjem, se započítává příjem za rozhodné období měsíce ledna 2009 ve výši 8.000 Kč, prosince 2008 ve výši 32.000 Kč a listopad 2008 ve výši 2.000 Kč. Průměrný příjem byl 14.000 Kč. Poněvadž příjem odvolatelky přesáhl 1,3násobek její částky živobytí, nárok na doplatek na bydlení v měsíci únoru 2009 odvolatelce nevznikl. Dávka pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení byla odvolatelce vyplacena v měsíci únoru 2009 ve výši 1.646 Kč, a proto jí, jak je výše uvedeno, dávka nenáležela, činil přeplatek na dávce doplatek na bydlení za měsíc únor 2009 1.646 Kč. Na základě výše uvedeného dospěl odvolací správní orgán k závěru, že přestože odvolatelce nebyly v měsíci únoru 2009 započítány příjmy za péči o matku, nárok na

dávku nevznikl a je povinna vrátit dávku doplatek na bydlení i za měsíc únor 2009. Přeplatek na dávce doplatek na bydlení za období říjen 2008 až únor 2009 zůstává tedy ve stejné výši 5.737 Kč.

III.

[6] Krajský soud rozsudkem ze dne 10. února 2016, č. j. 38 Ad 76/2011-102 zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 14.11.2011, č.j. SMO/338592/11/SVŠ/1/Štg a č. j. SMO/338582/11/SVŠ/1/Štg ve věci vrácení přeplatku na dávce příspěvek na živobytí ve výši 12.750 Kč za měsíce říjen 2008 až březen 2009 a ve věci vrácení přeplatku dávky doplatek na bydlení za měsíce říjen 2008 až únor 2009 v celkové výši 5.737 Kč. Krajský soud ve svém zrušujícím rozsudku nezpochybnil právní názor žalovaného, že žalobkyně z důvodu nepravdivých a neúplných údajů, zatajila-li jako příjem příspěvek na péči přiznaný její matce za situace, že žalobkyně je osobou, která je uvedena jako osoba poskytující matce péči, je povinna přeplatky na uvedených dávkách vrátit. Soud však zpochybnil výši stanovených přeplatků vzhledem ke skutečnosti, že vznikl přeplatek na příspěvku na péči za měsíce únor až březen 2009 z důvodu hospitalizace matky žalobkyně v zařízení, kde jí byla poskytována zdravotní péče. Dle názoru soudu při stanovení výše uvedených přeplatků je nutno zohlednit, že bylo rozhodnuto o povinnosti vrátit vyplacené částky na příspěvku na péči, tudíž na žalobkyni pohlížet jako by neměla v uvedené měsíce příjem z péče o matku.

[7] Žalobkyně popírá nyní správnost realizace rozsudku zdejšího soudu ze dne 10. února 2016, č. j. 38 Ad 76/2011-102, jestliže správní orgán znovu stejně rozhodl, jen výrok doplnil o konkretizaci formy, místa a lhůty plnění. Soud žalobkyni nepřisvědčil.

[8] Soud v tomto řízení se znovu nezabýval otázkou porušení povinnosti žalobkyní v osvědčení skutečností rozhodných pro nárok na dávku a její výši, jestliže zamlčela příjem z příspěvku na péči při podání obou žádostí dne 1.10.2008 o příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení, v důsledku čehož ji vznikla povinnost vrátit vyplacené částky na těchto dávkách, neboť touto otázkou se zdejší soud podrobně zabýval ve svém rozsudku ze dne 10. února 2016 pod č. j. 38 Ad 76/2011-102, jak uvedeno v úvodu odst. 6 tohoto rozsudku (proti uvedenému rozhodnutí nebyla podána žádnou procesní stranou kasační stížnost). Otevřenou otázkou tak zůstala výše přeplatku z důvodu uvedeného v odstavci 6 tohoto rozsudku, kterou soud ve zrušujícím rozsudku zpochybnil z důvodu svého tam vysloveného právního názoru, že žalobkyni nelze do příjmu za měsíce únor a březen 2009 započítávat příspěvek na péči ve výši 8.000 Kč měsíčně.

[9] Soud jen konstatuje, s odkazem na obsah správních spisů a rozsudek zdejšího soudu ze dne 10. 2. 2016, č. j. 38 Ad 76/2011-102, že žalobkyně dne 1.10.2008 podala žádost o dávku příspěvek na živobytí, který jí byl přiznan ve výši 572 Kč od října 2008. V žádosti neuvedla žádnou společně posuzovanou osobu a v dokladu o výši měsíčních příjmů, který předložila spolu s žádostí, nezahrála v části C kód i – příjem za poskytování péče o osobu blízkou nebo jinou pobírající příspěvek na péči, a ani jiným způsobem neuvedla pobírání tohoto příspěvku. V rámci sociálního šetření dne 14.11.2008 uvedla, že pečuje o svou matku

a v měsíci srpnu 2008 požádaly o příspěvek na péči a do dnešního dne nebylo rozhodnuto; byla poučena o povinnosti nahlásit do osmi dnů veškeré změny. Dne 23.4.2009 předložila vyplněný tiskopis – Doklad o výši měsíčních příjmů, ve kterém opět není vyznačen příjem za poskytování péče o osobu blízkou nebo jinou pobírající příspěvek na péči. K žádosti ze dne 1.10.2008 o doplatek na bydlení (v žádosti uvedeno, že má trvalý pobyt na adrese O., Z. 28 a do tiskopisu „Informace o užívaném bytu“ uvedla, že se jedná o byt 1+2 s měsíčním nájmem 1.654 Kč a měsíční úhrady za služby ve výši 1.876 Kč plus odpad za 1 osobu) byl žalobkyni tento příznán ve výši 745 Kč od října 2008. Ode dne 1. 11. 2008 byl doplatek zvýšen na částku 1.413 Kč měsíčně, ode dne 1.1.2009 byl zvýšen na částku 1.713,- Kč měsíčně, od 1.2.2009 byl snížen na částku 1.646 Kč měsíčně a ode dne 1. 3. 2009 došlo ke snížení na částku 446 Kč měsíčně.

[10] K otázce příspěvku na péči, poskytovaného matce žalobkyně B. M., že žalobkyně je vedena od podání žádosti o příspěvek na péči jako pečující osoba o matku, která nemá společnou domácnost s matkou. Rozhodnutím Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava ze dne 24.6.2011, č. j. 48008/120-4513-25.5.2011-27709/71/RO/ND o rozsahu péče o osobu do 31.12.2006 částečně bezmocnou starší 80-ti let a od 1.8.2008 o osobu, která je závislá na péči jiné fyzické osoby ve III. stupni, později ve stupni IV., byla žalobkyni zhodnocena péče v době od 14.7.2003 do 31.12.2006, v době od 1.8.2008 do 1.12.2009 a dále od 18.1.2010 podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. s) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Matka žalobkyně byla hospitalizovaná v LDN od ledna 2009 do dubna 2009, ode dne 25.10.2009 na interním oddělení v MNO, od 3.11.2009 opět v LDN. Rozhodnutím ze dne 6.1.2010, č. j. 937/2010/OOA došlo k zastavení výplaty příspěvku na péči ode dne 1.11.2009. Dne 6.5.2010, č. j. 38910/2010/OOA bylo vydáno rozhodnutí o vrácení přeplatku ve výši 39.000 Kč za měsíce 2/2009 až 3/2009, 11/2009 až 12/2009. K odvolání rozhodl krajský úřad dne 23.6.2010, č. j. MSK 91132/2010 tak, že rozhodnutí změnil v částce, když namísto 39.000 Kč stanovil 40.000 Kč.

IV.

[11] Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného včetně správního řízení, které jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, k datu vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

[12] Správní orgán dle závazného právního názoru zdejšího soudu vysloveného v rozsudku ze dne 10. 2. 2016, č. j. 38Ad 76/2011-102, že je nutno pro stanovení výše přeplatku na předmětných dávkách vyloučit z příjmu příspěvek na péči, neboť matka žalobkyně byla v měsících únor a březen 2009 hospitalizována a za tyto měsíce byla povinna vrátit příspěvek na péči, provedl nový výpočet přeplatku a dospěl ke shodnému závěru jako v předcházejícím řízení. Jak žalovaný tak i správní orgán I. stupně plně respektovaly právní názor soudu a příspěvek na péči žalobkyni do příjmu za únor a březen 2009 nezapočetly. Avšak i nezapočtením příspěvku na péči do příjmů v měsíci únoru žalobkyni nevznikl nárok v těchto měsících na příspěvek na živobytí z důvodu konstrukce výpočtu nároku a výši těchto dávek, resp. stanovením rozhodného období. Dojde-li totiž ke změně skutečností

v průběhu poskytování dávky pomoci v hmotné nouzi, změny se projeví až v následujícím kalendářním měsíci po kalendářním měsíci, v němž ke změně došlo a také z důvodu, že se nevychází pouze z příjmu za jeden měsíc, nýbrž vždy z průměrného příjmu za tři měsíce, a to buď z období tří kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci (tj. měsíc v němž byla podána žádost) dle § 10 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., v průběhu pobírání dávek pak ze tří kalendářních měsíců, a to z příjmu v měsíci, v němž došlo ke změně výše příjmu, plus z příjmu ve dvou předcházejících kalendářních měsících dle § 44 odst. 4 cit. zákona.

[13] S odvoláním na odst. 10 a 12 tohoto rozsudku žalobkyně neměla-li v měsíci únoru žádný příjem, pak pro posouzení nároku a výši dávky se vychází z příjmů měsíce února 2009 (nula příjem), ledna 2009 (8.000 Kč) a prosince 2008 (32.000 Kč), což činí 13.333 Kč. Pro nárok na příspěvek na živobytí je nutno dále od měsíčního příjmu 13.333 Kč odečíst přiměřené náklady na bydlení, což jsou tzv. odůvodněné náklady ve výši maximálně 30% příjmu. Třicet procent z příjmu 13.333 Kč činí 4.000 Kč, odečtením této částky od 13.333 Kč, tak příjem pro posouzení nároku na příspěvek na živobytí v měsíci únoru je 9.333 Kč. Výše příspěvku na živobytí je dána rozdílem mezi příjmem, tedy v dané věci částkou 9.333 Kč, a životního minima v částce 3.126 Kč. Vzhledem k tomu, že příjem u žalobkyně převyšoval v únoru částku živobytí, nárok na tuto dávku tak nevznikl a byla-li tato dávka vyplacena ve výši 3.126 Kč, vznikl přeplatek.

[14] Obdobný postup je i pro stanovení nároku na příspěvek na živobytí pro měsíc březen, jen s tím rozdílem, že do rozhodného období se nezahrne měsíc březen, nýbrž tři měsíce předcházející březnu, tzn. opět příjem za měsíce prosinec 2008, leden a únor 2009, což s odvoláním na odstavec 13 tohoto rozsudku činí 13.333 Kč a po odečtení odůvodněných nákladů na bydlení je výsledná částka 9.333 Kč. Výše příspěvku na živobytí je dána rozdílem mezi příjmem, tedy v dané věci částkou 9.333 Kč, a životního minima v částce 3.126 Kč. Vzhledem k tomu, že příjem u žalobkyně převyšoval v únoru částku živobytí, nárok na tuto dávku tak nevznikl a byla-li tato dávka vyplacena ve výši 3.126 Kč, vznikl přeplatek.

[15] Při stanovení nároku a výše příspěvku na živobytí v měsíci lednu 2009 se vychází z příjmů v rozhodném období říjen 2008 (2.000 Kč), listopad 2008 (2.000 Kč) a prosinec 2008 (32.000 Kč), tj. z příjmu 12.000 Kč a po odečtení odůvodněných nákladů na bydlení činí příjem pro posouzení nároku a výši částku 8.400 Kč. V lednu tak byl neprávem vyplacen příspěvek na živobytí ve výši 3.126 Kč. Pokud se týká měsíce prosince 2008, nutno stanovit rozhodné období dle § 44 odst. 4 zákona č. 111/2006 Sb., a vycházet z příjmu za měsíc prosinec 2008 (32.000 Kč), listopad 2008 (2.000 Kč) a říjen 2008 (2.000 Kč), což činí 12.000 Kč, po odečtení odůvodněných nákladů na bydlení (3.666 Kč), činí příjem 8.400 Kč a žalobkyni tak byl neoprávněně vyplacen příspěvek ve výši 3.126 Kč. Při stanovení nároku na předmětnou dávku v říjnu 2008 k podané žádosti je nutno vycházet z příjmu za předcházející tři měsíce, tj. červenec 2008, srpen 2008 a září 2008. Průměrný měsíční příjem činil 5.600 Kč (třikrát 2.000 plus příjem z podnikání v měsíci červenci 2008 ve výši 10.800 Kč, viz. zápis ze sociálního šetření ze dne 14. 11. 2008), po odečtení částky 1.680 Kč jako odůvodněné náklady na bydlení, příjem činil 3.920 Kč, což převyšuje částku 3.126 Kč. V měsíci říjnu 2008 pak žalobkyni nevznikl vůbec

nárok na uvedenou dávku a žalobkyně je povinna vrátit vyplacenou částku ve výši 572 Kč.

[16] Jediný měsíc, kdy jí vznikl nárok na příspěvek na živobytí ve výši 1.726 Kč, je měsíc listopad 2008, neboť měsíční příjem činil 2.000 Kč, přičemž však žalobkyni byl vyplacen ve výši 3.126 Kč, tudíž jí bylo neoprávněně vyplaceno o 1.400 Kč více.

[17] Soud přisvědčil žalovanému, že žalobkyni vznikl přeplatek na dávce příspěvek na živobytí ve vyčíslené výši 12.750 Kč.

[18] K přeplatku na dávce doplatek na bydlení za měsíce říjen 2008 až únor 2009 v částce 5.737 Kč. Podle ust. § 33 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb. ve znění k 1. 10. 2008 *podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí a nárok na příspěvek na bydlení podle zvláštního právního předpisu. Doplatek na bydlení lze přiznat, s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům, také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby nebo společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby nebo společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby nebo společně posuzovaných osob. Nárok na doplatek na bydlení nevznikne, pokud osoba bez vážného důvodu odmítne možnost levnějšího přiměřeného bydlení, o které je povinna požádat obec, v níž má trvalý pobyt. Ustanovení věty třetí se nepoužije u osob starších 70 let a u osob obývajících byt zvláštního určení, byt v domech zvláštního určení a byt, na jehož úpravu byl poskytnut příspěvek podle zvláštního právního předpisu, pokud je osobou nebo společně posuzovanou osobou, jíž byl tento příspěvek poskytnut, obýván. Obec, v níž má osoba trvalý pobyt, je pro tento účel povinna příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi na jeho vyzvání sdělit, zda ji osoba o přidělení méně nákladného přiměřeného bydlení požádala, zda osobě nabídka takového bydlení ze strany obce učiněna byla a zda tato nabídka byla osobou akceptována.*

[19] Pro stanovení výše přeplatku výchozími údaji s odvoláním na uvedené v odstavcích 12-13 tohoto rozsudku jsou příjmy z rozhodných období, které jsou pro jednotlivé měsíce zcela shodné jak uvedeno v odstavcích 14 až 18 tohoto rozsudku.

[20] Dle § 35 zákona č. 111/2006 Sb. *výše doplatku na bydlení za kalendářní měsíc činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení připadajících na kalendářní měsíc, sníženou o příspěvek na bydlení náležející za předchozí kalendářní měsíc, a částkou, o kterou příjem osoby (§ 9 odst. 1) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osoby.*

[21] Žalobkyni byl přiznán příspěvek na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře ve výši 2.019 Kč a příspěvek na živobytí jí náležel jen za měsíc listopad ve výši 1.726 Kč. Průměrný měsíční příjem s odvoláním na uvedené v odstavcích 14 až 16 tohoto rozsudku činí pro měsíc říjen 2008 5.600 Kč, pro listopad 2.000 Kč, pro prosinec 2008 12.000 Kč, pro měsíc leden 2009 12.000 Kč a pro měsíc únor 2009 13.333 Kč. Další známou veličinou pro výpočet doplatku na bydlení je částka živobytí ve výši 3.126 Kč a 1,3násobek částky živobytí osoby, tj. 4.064 Kč. V měsících říjen 2008, prosinec 2008, leden 2009 a únor 2009 byl příjem vyšší než částka 4.064 Kč. Jedině v listopadu 2008 žalobkyně splnila podmínky nároku na doplatek na bydlení,

neboť její příjem 2.000 Kč byl nižší než částka živobytí. Dle soudu žalobkyni náležela dávka ve výši 1.111 Kč, když vycházel ve své úvaze z odůvodněných nákladů 3.730 Kč, za situace, že ze spisu není seznatelné, z jaké výše odvodněných nákladů vycházel správní soud. Vzhledem však k tomu, že úvaha správního orgánu byla ve prospěch žalobkyně, přiznal-li doplatek na bydlení ve výši 1.193 Kč, soud se dále touto otázkou již nezabýval.

[22] Soud přisvědčil žalovanému, že žalobkyni vznikl přeplatek na dávce doplatek na bydlení za měsíce říjen 2008 až únor 2009 ve vyčíslené výši 5.737 Kč.

[23] Soud k věci ještě uvádí, že správní orgán v napadených rozhodnutích precizoval částky, které byly vyplaceny, ač k tomu nebyl právní důvod dle jednotlivých měsíců, a je tedy seznatelné, jak k vyčíslenému přeplatku dospěl. Správní orgán nepochybil uložením povinnosti žalobkyni uhradit uvedené přeplatky na dávkách hmotné nouze dle § 51 zákona č. 111/2006 Sb., neboť dávky byly přiznány na základě nepravdivých, neúplných a zkreslených údajů sdělených žalobkyní.

[24] Soud nepřisvědčil žalobkyni o procesním pochybení žalovaného, jestli žalobkyni nepoučil o možnosti podat žalobu proti jeho rozhodnutí. Tato povinnost žalovanému není uložena žádným právním předpisem. Poučovací povinnost o opravných prostředcích je toliko ve vztahu k řádným opravným prostředkům ve správním řízení, nikoliv k možnosti podat žalobu k soudu proti pravomocnému rozhodnutí.

[25] Pokud se týká námitky ohledně event. uplynutí lhůty pro vymáhání přeplatků na předmětných dávkách soud uvádí, že v dané věci nedošlo k uplynutí prekluzivní lhůty s ohledem na ustanovení § 51 odst. 7 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť tříletá doba neplyne po dobu řízení o opravném prostředku, tedy po dobu, kdy ve věci na základě odvolání rozhodoval odvolací správní orgán nebo po dobu řízení o žalobě proti rozhodnutí o povinnosti vrátit přeplatek, dále po dobu řízení o výkonu rozhodnutí a jeho provádění a po dobu, kdy jsou na úhradu přeplatku prováděny srážky z dávek nebo jiného příjmu.

[26] Krajský soud po zhodnocení provedených důkazů dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto žaloba byla zamítnuta podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.

[27] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 a 2 tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť úspěšný žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona. Soud nepřisvědčil advokátovi žalobkyně, že jeho zastoupení pokračuje na základě ustanovení soudem v předcházejícím řízení. Je pravdou, že v řízení ve věci 38 Ad 76/2011 byl advokát žalobkyni ustanoven, nicméně věc pravomocně skončila právní mocí rozsudku zdejšího soudu ze dne 10. 2. 2016, č. j. 38 Ad 76/2011-102 (PM dne 25. 2. 2016). Byť nyní přezkoumávaná rozhodnutí jsou realizací rozhodnutí zdejšího soudu, kterým byla předcházející rozhodnutí žalovaného zrušena a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení, jedná se nyní o nové řízení. Předcházející zastoupení advokátem skončilo dne 25. 2. 2016.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí l z e podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 11. prosince 2017

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně